

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . " 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . . 1-70
Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 8.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

== Inserati: ==
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . po 15 v
 za dvakrat . . . " 13 "
 za trikrat . . . " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna pettivrsta po 18 vtn.
== Poslano: ==
 enostolpna pettivrsta po 30 vtn.
 Izhaja vsak dan, izvenomski ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 28.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Ugleden glas o srbsko-bulgarskem problemu.

(Od našega londonskega dopisnika.)

London, 25. maja 1913.

Pod naslovom »Bodočnost Srbije« je priobčila ugledna londonska »Morning Post« naslednji članek, ki utegne brezdvomno zanimati vso jugoslovansko javnost, tembolj, ker pohaja, kakor dobro vem, od veleavtoritativne strani:

Vsa znamenja kažejo, da se iznova — dasi v predugačeni obliki — pojavi makedonsko vprašanje, o katerem se je mislilo, da je bilo pokopano z bulgarsko-srbsko pogodbo od 29. februarja 1912, ki je omogočila balkansko vojaško zvezo in poraz Turčije. Po ne pričakovani dostigi dvojne namena, osvoboditi kristoljane izpod turškega jarma ter izravnati temelj za zvezo krščanskih balkanskih držav, je srbsko-bulgarska ententa naletela pri drugem namenu na prav resne težkoče. Ta težava nastaja iz dejstva, da je srbska armada v Vardarski dolini prodrla daleč preko meja, ki jih je srbsko-bulgarsko sporazumljenje določilo glede Makedonije, katero je pogodba priznavala Bulgariji.

Po določilih te pogodbe se srbska sfera v Makedoniji razteza — vsaj tako se zagotavlja — le malo dalje od Skoplja, medtem ko je srbska armada prodrla tja do solunskih vrat. To dejstvo tvori v trenutku kritično točko v srbsko-bulgarskih razmerah. Bulgari so, držeč se strogo pogodbe, brez ozira na žrtve, ki jih je srbska vojska doprinesla v bojih s Turki pri Velesu, Prilepu in Bitolji — da omenimo le najljutejše bitke — žrtve, ki po pogodbi niso bile predvidene — dalje brez ozira na usluge, ki so jim jih Srbi izkazali, ne da bi bili po pogodbi primorani, objavili namen zavrniti zaveznike severno od Velesa, med tem mestom in Skopljem. Od Srbije je pač težko pričakovati, da se požuri z izvršitvijo pogodbe, ki je bila v veliki meri uničena po dejstvih in poznejših dogodkih. Zbog tega ima Srbija namen obdržati, kar si je osvojila, na vsak način predvsem Veles, Prilep, Bitolj in Ohrid.

Stvarno stanje postavlja srbsko radikalno, to je vladajočo stranko, ki je zdaj na krmilu, v težaven položaj. Najde se postavljeno med čisto srbske interese in pa svojo politiko prijateljstva z Bulgari, politiko, koje pospeševalci in apostoli so bili radikalci v Srbiji.

Ne izvršiti pogodbe, ki družijo to stranko z Bulgari, se pravi izpostaviti se razdoru z njimi, razdoru, ki ustvari med obema narodoma situacijo, ki ho docela nasprotna od one, ki so jo srbski radikalci vedno želeli in jo še žele. Z drugimi besedami, konec bi bil nesloga ter obnovitev srbsko-bulgarskega nasprotstva, ki je značilno razmerje med obema državama pod režimom kralja Milana in Aleksandra Obrenoviča, kraljev, ki so jih radikalci vedno obtoževali, da so nasprotniki konsolidacije in prijateljstva med tema balkanskima slovanskima narodoma. Ali bodo zdaj zatajili sami sebe ter se izpostavili obdolžitvam, ki so jih sami tolikokrat izražali proti Aleksandru Obrenoviču, da služi interesom slovanskih nasprotnikov, zlasti Avstrije in Nemčije? Težava pa je, da nasprotna pot za radikale ni nič ugodnejša. Uveljaviti svojo pogodbo z Bulgari, storiti, da se zmagovalna vojska umakne na Skoplje, obdržati prijateljstvo zaveznikov bi pomenilo vporabljanje pogodbo izključno v bulgarskem interesu, bi

ustvarijo — da nakratko povemo — veliko Bulgarijo, ki bi tvorila za Srbijo mnogo večjo nevarnost nego je Avstrija. Ali se bodo radikalci upali odločiti za to razrešitev, ki je tako polna notranjih nevarnosti, razrešitev, ki bi utegnila povzročiti propad radikalizma v Srbiji? Tej propasti bi se radikalci — vsaj tako upajo — mogli izogniti, ako bi se uprli izvršitvi pogodbe s tem, da obdrže makedonsko ozemlje, ki so ga srbske armade osvojile. Naj takoj pristavim, da je po moji sodbi to sklepanje napačno; če bi se Srbija odločila za poslednjo pot, bi mogla naravno to storiti le s tem, da opusti politiko prijateljstva z Bulgarsko ter se oklene nasprotno politike, ki bi na enak način povzročila padec radikalcev, ki očitvidno ne morejo stati na krmilu, potem ko so obsodili in opustili svojo zunanjo politiko. Seveda sem mnenja, da se Bulgari ne bodo odločili dati Srbom kraje, ki so jih bili ti preko pogodbe osvojili.

Katero teh dveh poti izbere Srbija? Glede tega naj omenim, da sta se nekaj časa sem dva toka razvila v srbskem javnem mnenju: enega označuje njegova slovanska tendenca, drugega pa srbska. Prvi uživa simpatije radikalcev (demokratov), drugi pa protiradikalcev (konservativcev in nacionalcev) v toliki meri, da se ti dve glavni politični srbski skupini ne razlikujeta le po svojih notranjih programih, ampak tudi po zunanjih. Srbski radikalci presoja Balkan s stališča »lutte des races« (boj plemen). Po njihovem mnenju tvori Balkan bojišče med Slovani in Nemci in dolžnost Slovanov je ustaviti se nemški sili na Balkanu in odbiti, kar se nazivlje nemški »Drang nach Osten«. Pa ta naloga, ki veliko presega moč Srbov in Bulgarov, če se jih vzame vsakega posebej, zahteva tesno zvezo med obema narodoma. Združena bosta dovolj močna za gotoviti zmago slovanske stvari na Balkanu. Pa ker bi bil to poslednji cilj srbsko - bulgarske akcije, stopi v tem slučaju separatno - narodna ideja na drugo mesto, ali še bolje, potisnjena bi bila na stran. Obramba slovanskega plemena proti nevarnosti od strani nemškega naj bi bila skupni cilj Srbov in Bulgarov in je majhnega pomena, če bi v tem plemenskemu boju proti Nemcem en ali drugi narod kaj izgubil ali pridobil. Postavivši plemo pred narodnost so se srbski radikalci oklenili ideje o eventualni ustvaritvi, ki naj bi ne bila niti srbska niti bulgarska, marveč specifično slovanska, srbsko - bulgarska narodnost. Ta doktrina zagotavlja po radikalnih zatrdilih tudi zmago demokratičnih idej na Balkanu, ker so Nemci zastopniki konservatizma. S to politiko je zbog tega po celem Balkanu zagotovljena zmaga slovanstva kakor demokratizma. Balkanski Slovanji prosti in neodvisni od Nemcev, uživajoči demokratsko vladno, to je ideja, srbskih radikalcev.

In to je vzrok, da so radikalci, ki se jih smatra za dovolj koncilijantne, za časa sklepa pogodbe od leta 1912., kakor kaže, bili pripravljeni priznati Bulgarom koncesije glede omejitve ozemlja, vzete ga skupnemu sovražniku. Te koncesije naj bi bile simbol prijateljstva obeh narodov. To je tudi vzrok, da radikali neumorno branijo idejo balkanske konfederacije in na prvem mestu srbsko - bulgarsko zvezo. Njihovo oficalno glasillo »Samoprava« govori le o interesih in solidarnosti balkanske konfederacije. Manjka pa še vedno edino le balkanska narodnost. Pridevek srbski je izginil; namiguje se, da se ga oficalno glasillo boji! Proti tej doktrini so protiradikalni Srbi postavili drug program, srbski program. Ta je manj ambiciozen, pa zato bolj v soglasju z močjo, kakor je v resnici Srbiji na razpolago. Bolj realen je in zbog tega bolj izvršljiv. To je program zedinjenja srbskega ljudstva ter varstva

njegove individualnosti. Protiradikalci, oziroma protivladni elementi, pravijo, da še ni prišel čas za slovanskemški plemenski boj. V trenutku je drugi boj, boj narodnosti in da ne propade v tem boju, se mora srbsko ljudstvo požuriti z uresnitvijo tega zedinjenja, zedinjenja, ki ustvari večjo moč za ohranitev njegove individualnosti. Srbi morajo misliti na svoje zedinjenje, ker le na ta način morejo doseči najvišjo možno stopnjo kulture, ko načelo narodnosti ni nič drugega nego načelo civilizacije. Združeno srbskega naroda bo tako Srbiji dovolilo zavzeti važno mesto na svetu ter si zagotoviti prostor v zgodovini. In prav kakor se vrednost človeka meri po tem, kar je storil in po spominih, ki jih pusti za seboj, tako je vloga, ki jo je ljudstvo igralo v zgodovini, v neposredni zvezi z njegovo močjo in njegovo individualnostjo. Le veliki in močni narodi se zavedajo svoje individualnosti in so ljubosumni nanjo. In le slabotni narodi, ki jim je usojeno izginiti, sprejemajo z malomarnostjo in nebržižnostjo usodo, ki jo srbski radikalci s svojo politiko pripravljajo srbskemu narodu in ta usoda je eventualna izguba srbske narodnosti. In ta izguba bo bolj popolna nego radikalci sami mislijo; radikalna politika ne dovede do ustvaritve naroda, ki ne bo niti srbski in bulgarski, marveč se bo končala s pobulgarjenjem Srbov. Zbog svojega pretežja, ki bi ga imeli Bulgari z zvezi s Srbi, pretežja tako s stališča prostranosti ozemlja kot števila prebivalcev in nadalje tudi zbog sredstev, ki bi jih jim zveza sama nudila v tem pogledu, bi Bulgari, kojih razvoj in energija sta eksemplarična, naravnali svojo narodno propagando proti Srbiji. Njihovo mirno prodiranje bi bilo tako, da bi se Srbi zbog pobulgarjenja jako oslabili po številu. Radikalna doktrina, ki pomaga, kakor se lahko vidi, ne le ohraniti bulgarske narodnosti, ampak tudi njenemu razširjenju in napredovanju, je povsem bulgarska ideja; srbski radikalci, navdahnjeni od animoznosti proti nemštvu, so to priznali in ta animoznost se da pojasniti, če ne opravičiti, deloma po razliki plemena med njimi in Nemci, pa tudi posebno po konservativnem duhu Nemcev. Srbski radikalci raje izgube svojo narodnost nego da bi videli konservativne ideje uresničene v Srbiji, ki bi se zbog prijateljstva ustanovile med njimi in Nemci v slučaju zblizanja Srbije in poslednje, prijateljstva, ki bi pač ne bilo brez vpliva na notranjo srbsko politiko. Srbski radikalci so imeli izbero med srbsko narodnostjo in demokracijo, in oni so izvolili poslednjo: »Rajši Bulgari nego konservativci!« Kakor vidimo, služi duševno vedenje radikalcev v veliki meri narodnim interesom Bulgarov: za slednje tvori ideja balkan. konfederacije, slovanske solidarnosti med Srbi in Bulgari proti »Drangu na Osten«, izvrstno formulo, ki jo spretno izkoriščajo za svojo popolnoma narodno, popolnoma bulgarsko politiko.

Radikalna politika utegne biti koristna za Rusijo: radi svojega pretežja kakor radi svojih interesov v Aziji, mora nasprotovati nemškemu vplivu na Balkanu in naravno je njej malo do tega, če v dosegu svojih ciljev izpostavlja srbsko narodnost katerikoli nevarnosti. Za slučaj, da so Slovani in ne Nemci gospodarji na Balkanu, ji je vprašanje ohranitve srbske narodnosti stvar drugotne važnosti. Isto se more reči o Franciji: tudi ona je interesirana stranka pri načrtu, da se ustvari na Balkanu slovanski jez proti nemštvu (ali rečemo: Avstriji, ki jo smatrajo za nemško državo), in zanjo je manj važno, ako se ta zgrada nareki na škodo srbske narodnosti. Tako se v Srbiji boje, da sta Rusija in Francoska, ki želita, da se balkanska zveza uresniči, voljni svetovati Srbiji se z Bulgarijo glede vprašanja delitve

Makedonije na vsak način sporazumeti — to se pravi, da sta voljni nasvetovati ji — in če treba ji usiliti — teritorialne žrtve v korist Bulgarov.

Protiradikalci so pa mnenja, naj se Srbija zdaj, ko je vojska s Turki končana, izogiblje vsaki zvezi z Bulgarsko, da s tem omogoči srbskemu narodu izogniti se nevarnostim, ki jih je ta zveza polna. In da bi bila Srbija v boljšem položaju nasproti svoji bodoči nasprotnici in tekmovalki, so mnenja, naj obdrži vse, kar si je tekom vojske v Makedoniji osvojila. A to še ni vse; da se še bolje zavaruje proti vsaki agresivnosti Bulgarov kakor proti njihovemu sistemu narodne propagande, bodi Srbija voljna skleniti politično sporazumljenje z Avstro-Ogrsko. To sporazumljenje bi bilo brezdvomno v korist srbskega naroda še z nekega drugega stališča. Spoprijaznena s Srbijo, od katere jo je bulgarofilski politika radikalno ločevala, bi se Avstro-Ogrska ne pomišljala dati Srbom in Hrvatim, ki so njeni podaniki, bolj liberalno vladno kot je ona, ki jo zdaj uživajo. Na ta način bi bil srbski narod, ki šteje več nego osem milijonov, podpiran od vesele, Avstro-Ogrske in po njej od Nemčije, v stanu varovati svojo narodno integriteto in individualnost proti Bulgarom.

Brezdvoma bi se ta politična kombinacija ne izvršila brez pridodatka konservatizma, a na tem vendar ni treba, da bi bilo kaj hudega. Nasprotno, konservatizem bi bil le dobrodelen za Srbe, kojim bi bila demokracija po svojem sedanjem stanju razvoja, skrajno nevarna. Režim reda in discipline bi bil koristen za narod, ki je zbog svoje dolge sužnosti preveč nagljen k vstaji in insubordinaciji. Nava-ja se, da začenja srbski narod, ki je imel stoletja nad seboj tiransko avtoriteto, turško avtoriteto, šele zdaj za dobivati spoštovanje za idejo avtoritete. Poleg tega se navaja, da konservatizem ni reakcija, da je tudi konstitucionalni režim, garantirajoč narodu potrebne pogoje obstoja in duševnega ter npravnega razvoja. Kakor vidimo, postavljajo protiradikalci narodnost nad načela: demokratičnost ali konservativnost.

Taki sta struji javnega mnenja, kakor jih je najti dandanes v Srbiji. Katera izmed njih zmaga, pokaže bližnja bodočnost.

Senzačen samoumor polkovnika generalnega štaba Redla.

Samoumor šefa generalnega štaba praškega armadnega zbora, polkovnika Alfreda Redla postaja vedno jasnejši. Polkovnik, ki ni bil oženjen, se je pripeljal

Polkovnik Redl.

v soboto z avtomobilom na Dunaj. V hotelu so že čakali nanj trije častniki, s katerimi se je podal v najeto sobo, nakar so častniki zapustili hotel. Med razgovorom s častniki je ležal Redlov nabasan revolver na mizi. Pri rajniku so našli nad 3000 kron denarja v gotovini. Vojaške oblasti so zaplenile vse spise, ki jih je imel v kovčču.

* Avtor je dopisniku in uredništvu znan, se pa ne more imenovati.

Znano je, da tovariši v ljudno povabijo častnika, ki zagreši težka brezčastna dejanja, naj se usmrti in tako izogne sodni razpravi in obsodbi.

Zeit, list, ki dobiva informacije iz častniških krogov, piše v torek o Redlovem samoumoru:

Na Dunaju se govori, da se je ustrelil polkovnik generalnega štaba Redl zato, ker je bil zapleten v vohunsko zadevo. Častniki, s katerimi je pred samoumornom občeval, so ga obvestili o dokazih vohunstva in Redl se je usmrtil, da prepreči vsako preiskavo. Pogreb polkovnika Redla je bil tajen v toliko, da ure niso naznanili. Nobena uradna oseba se ga ni udeležila. Deset minut pred 1. uro sta dva moška prenesla krsto s truplom nesrečnega častnika iz mrtvašnice v kapelico garnizijske bolnišnice, vsled česar je bilo zbrano občinstvo nejevoljno. Po blagoslovljenju so krsto prenesli v priprost mrtvaški voz. Rajnikovi bratje in sorodniki so zasedli voz. Krsta je bila pokrita z navadnim suknom. Vojaškega kondukta Redl ni imel, dasi ni naročil, da naj bo pokopan brez vojaških časti.

Uradno časopisje je prvotne vesti, da se je Redl usmrtil, ker je vohunil, zanikalo, a glasilo vojnega ministrstva »Militärische Rundschau« piše dne 29. t. m.: Ponoči od sobote na nedeljo od 24. na 25. t. m. se je bivši polkovnik Redl usmrtil, ker se mu je nameravalo dokazati homoseksuelno občevanje, ki ga je spravilo v denarne težave in prodajo tajnih vojaških zadev agentu neke tuje države.

»Wiener Allgemeine Zeitung«, tudi vladni dnevnik, pa o Redlovem samoumornu poroča: Polkovnik Redl je zakrivil homoseksuelna dejanja še, ko je bival na Dunaju. Prizadete osebe so od Redla vedno večje denarne vsote izsiljevale. Redl je zato zabredel v vedno večje denarne težave, vsled česar se je zapletel v vohunstvo. Prvič je Redl vohunil že pred 14 leti, nato se pa ni mogel več izviti iz zanj vohunov. Pripadal je skupini tistih vohunov, ki so ji pripadali v Budimpešti aretirani vohun Bravura in brata Jandrič.

»Neue Freie Presse« poroča o Redlovem vohunstvu: Polkovnik Redl je med drugim prodal tuji državi tajne predpise o mobilizaciji, ki so tako pri generalnem štabu na Dunaju in pri višjih poveljstvih strogo zaprti, kakor tudi s temi predpisi v zvezi izdane posebne odloke generalnega štaba in vojnega ministrstva. Prodajal je tudi tajne tehnične službene predpise in obvestil tujo državo o vseh organizatoričnih in tehničnih načrtih vojne uprave. Sodi se, da je kot načelnik generalnega štaba osmega armadnega zbora tujo državo obvestil tudi o ukazih, ki jih je izdala avstrijska vojaška uprava glede na sedanji napeti mednarodni položaj. Kot častnik generalnega štaba v evidenčnem birou generalnega štaba je imel dovolj prilike, da je obteževal delovanje lastnih agentov in da je pospeševal delovanje agentov tuje države. Konteršpionazo je izvajal v velikem slogu. V zvezi je bil tudi z nadporočnikom Jandričem, ki je bil pred nekaj tedni aretiran. Jandriču sta dva agenta tuje velesile naročila, naj se obrne na Redla, da se izvede večja akcija. Jandrič je dal take podatke, da ni bilo več mogoče dvomiti, da je bil Redl v zvezi s tujo državo. S fingirano brzojavko, ki je bila z geslom tujega agenta podpisana, so Redla pozvali na Dunaj, kjer ga je sprejel neki major avditor z dvema častnikoma generalnega štaba. Avditor in častnika sta mu predložila obtežilen material. Redl je očitano zavrnil in izjavil, da se drugi dan na kompetentnem mestu opraviči.

Novo senzacija o Redlevi tragediji objavlja »Bohemia«. Redlov častniški sluga je namreč nedavno skočil v vodo. Sumi se, da je Redl s slugo intimno občeval in da je od polkovnika denar izsiljeval. Redl je kot mlad častnik živel več časa na Kavkazu, da se nauči rusko in je z ruskimi častniki takrat veliko občeval. Ko je bil zaposlen v evidenčnem uradu vojnega ministrstva, je bil kot podpolkovnik ob aneksijski krizi odposlan v Berlin. Ko je iz Berlina odpotoval, ga je nemški cesar za zaslugе odlikoval s pruskim kronskim redom II. razreda; ko se je vrnil na Dunaj, je bil odlikovan z redom železne krone III. razreda. V Pragi je vodil polkovnik Redl poizvedovalni urad, ki ima iste namene, kakršne ima poizvedovalni urad vojnega ministrstva. Redl je občeval z raznimi osebami, vsled česar so bile vložene anonimne ovadbe. Po nepotrjenih govorih je zapustil Redl dva milijona kron. Na Dunaju je odpotoval na poziv vojnega ministrstva, a niti slutiti ni, zakaj da gre, ko je bil večkrat na Dunaj pozvan. Še predno je šel v vojno ministrstvo, so ga v hotelu Klonser obiskali trije častniki. Kaj da so z Redlom govorili, je ševedna neznano. Dejstvo je pa, da je en častnik pustil v hotelski sobi browning revolver, predno so Redla častniki zapustili. Ko so častniki Redlovo sobo zapustili, so ostali še precej časa v veži hotela. Ko je kmalu nato počil strel, so se častniki odstranili. Korno poveljstvo je svedlo preiskavo.

Neka dunajska lokalna korespondenca poroča, da so častniki peljali Redla v vojno ministrstvo, kjer so mu naznanili, da je iz armade odpuščen. Ko je bil Redl pokopan, ni bil več častnik in zato tudi ni bil z vojaškim konduktom pokopan.

Redl je pripadal listim ruskim vohunom, ki so bili v trajni zvezi z ruskimi vojaškim atašejem na Dunaju. Ob preiskavi zadeve Jandrič so našli nakaznico načelnika ruskih ogleduhov Jandriča, ki je slovela: »Če te zadeve ne morete sami doznati, se obrnite na Redla.« Poslužili so se zvižaje in so mu brzojavili pod psevdonomom ruskega načelnika vohunov, da naj pride na Dunaj. Redla so že dve leti nadzorovali, ker so došle anonimne ovadbe proti njemu, a mu niso mogli ničesar dokazati. Ustrelil se je ponoči ob 2/1 na 2. Ob 1. ponoči so ga baje izven hotela še zaslišavali funkcionarji vojaške in državno-pravdniske oblasti. Pri mrliču so našli pismo sorodnikom z vsebino: »Lahkomišljenost in strasti so me pokvarile. Molite zame, za svoje zmore se spokorim s smrtjo.« Brat Redlov je bil dva dni po Redlovem samoumornu pozvan telefonično na sestanek, kjer ga je sprejel neki mlad mož in mu razburjen rekel: Jaz sem morilec Vašega brata in mu je povedal, da je od Redla denar izsiljeval. Trdi se, da je kot mlad poročnik Redl poneveril denar častniške menaže. Z Redlovim samoumornom pa zadeva še ni končana, ker Redlovi papirji osumljajo še veliko oseb.

Sinočnja »Zeit« objavlja o Redlu še nekatere podrobnosti, ki še tajnostno Redlovo zadevo pojasnjujejo: Redl je bil v službi Rusije že 14 let, ko se je enkrat nahajal v finančnih težkočah. Od takrat se ni mogel več izviti iz zanj. Z grožnjami so ga prisilili, da je naprej špioniral. Vojaški krogi so postali pozorni, ker so že dolgo časa v Rusiji na razne šele nameravane tajne vojaške načrte Avstrije s protidredbami reagirali. Doznali so tudi, da so v inozemstvu poznali tudi take vojaške tajnosti, ki jih je v Avstriji le malo zaupnih častnikov vedelo. V krogu oseb, ki so jim bile tajnosti znane, je bil tudi Redl. Nadzirali so vse častnike in doznali, da je Redl v službi tuje države. Poslužili so se zvižaje in pod psevdonomom nekega ruskega agenta pozvali Redla na dogovor v hotel Klonser na Dunaju. Polkovnik se je pripeljal na Dunaj v lastnem avtomobilu, kjer so čakali nanj štirje (druga poročila trde, da trije) častniki, ki so ga povabili na razgovor. Prosil je, naj mu dovolijo pred razgovorom kratko vožnjo, kar so mu dovolili, a peljati se je moral v taksamtru, kateremu je sledil drug avtomobil. Medtem so preiskali Redlov zasebni avtomobil, a našli so le en browning in koščke papirja. Medtem, ko se je Redl peljal na Dunaj, so preiskali njegovo stanovanje v Pragi in je sum preiskava popolnoma upravičila. Redl se je kmalu nato vrnil v hotel. Štirje častniki so šli z njim v njegovo sobo in so ostali pri njem do 1. ure zjutraj. Dva častnika sta nato hotel zapustila, dva sta ostala v hotelu. Browning je ostal v avtomobilu, a v sobi se je našel po polkovnikovi smrti še en browning in odprta inštrukcija za vporabo browninga. Lahko je uganiti, kako je ta samokres prišel v polkovnikovo sobo. Tudi inštrukcije gotovo Redl ni nosil s seboj. Besedilo inštrukcije govori nem, a jasen jezik. Ob 4. uri zjutraj sta častnika poklicala Redlova sluga in mu naročila, da naj pogleda, kaj da je z njegovim gospodom. Smrtno prestrašen se je vrnil sluga iz polkovnikove sobe in povedal, da se je polkovnik ustrelil.

Redl je izdal vsako leto nad 100.000 K. Vojaški krogi so konsternirani, ker je Redl vodil protivohunsko akcijo in se je zdaj dočnalo, da je bil sam vohun. Major avditor Vorliček je odposlan v Redlovi zadevi v Prago.

Redl ni bil znan le v armadnih krogih, marveč znan je bil tudi širši javnosti. V vohunskih zadevah je namreč Redl pri dunajskem deželnem sodišču nastopal kot vojaški izvedenec. V vsakem vohunskem procesu namreč nastopita kot izvedenca dva častnika generalnega štaba iz vohunskega oddelka vojnega ministrstva. Nastopal je tako, da se je poznalo, da svojo stvar pozna, in če je drugi častnik odprl usta, se je zdelo, da je nasproti Redlu nevednež. Redl je bil v uradu, kjer se mora poznati vsa umetna tehnika špioniranja, kjer se strinjajo vse niti vohunstva, bodisi v inozemstvu za in proti Avstriji. Redl je kot vojaški izvedenec tako jasno svoje stvari obrazložil, da jih je tudi nevojak lahko umeval. Vtis je napravil ugoden in je tudi v službi hitro napredoval. Ko je bil 30 let star, je bil že stotnik, in sodili so, da postane kmalu general.

× × ×

Novije vesti o Redlu.

Dunaj, 30. maja. Štirje častniki, ki so prišli v hotel K Redlu, so predstavljali nekako sodno komisijo.

Častniki so predložili Redlu dokaze o njegovi krivdi. Obdložili so ga, da je Rusiji prodal načrt zadnje mobilizacije in k tej spadajoče specialne navedbe vojnega

ministrstva, da je nadalje isti državi prodajal tehnične in organizatorične tajnosti, tako da je bila Rusija o vseh novih uvedbah v avstrijski armadi že prej natančno informirana.

Redl je najprej izjavil, da se bo naslednji dan opravičil.

Častniki so mu nato njegovo krivdo nepobitno dokazali. En častnik je potem molče položil preden revolver in strelno inštrukcijo.

Redl ni bil homoseksualen. V afero je zapleten tudi ruski konzul v Pragi Šukovskij, ki bo zato moral svojo službo zapustiti. En Redlov brat je arhitekt, drugi vpokojeni podpolkovnik.

Balkanski zapletiljaji.

MIR PODPISANI

London, 30. maja. Danes dopoldne so turški delegati protokol o mirovni preliminarnih podpisali. Popoldne ob pol 3. uri se snidejo balkanski delegati v St. Janeski palači v navzočnosti Greya, ki bo imel kratek nagovor. Nato podpisujejo vsi mirovne preliminarije.

ANGLEŠKA JAVNOST O SRBSKO-BULGARSKEM SPORU.

(Od našega londonskega poročevalca.)

London, 25. maja. Velik del angleške javnosti se obrača zdaj proti Srbiji in Grčiji. Nastop Srbije se označuje kot njej sami kvaren. Balkanska zveza je namreč za Srbijo nujno potrebna, ker ima še veliko političnih ciljev pred seboj, ki še niso doseženi. Prekršitev pogodbe pa stori zvezi konec. Vendar angleški politični krogi zelo trdno upajo, da se bosta Pašić in Gešov, oba odločna pristaša zvezne politike, končno sporazumela in da bo Pašić obvladal nevarno nacionalistično strujo. Tako pride morebiti do sporazuma brez pritiska ali razsodbe velesil, ki bo v skrajnem slučaju storila napetosti na Balkanu konec. Anglija stoji na stališču, da se mora brezumna, zločinska vojska med zavezniki na vsak način preprečiti.

BREZUMNOST BRATOMORNE VOJSKE.

London, 29. maja. Kako brezumna bi bila vojska med zavezniki, dokazuje dejstvo, da po zanesljivih informacijah ne mislija ne Turčija ne Rumunija v taki vojski ostati nevtralni in da nameravata celo skleniti konvencijo, kako bi Turčija zopet prišla do Odrina, Rumunija pa do bulgarske Dobrudže.

V FRANCIJI SO IN OSTANEJO OPTIMISTI.

Pariz, 29. maja. Kljub bojovitemu razpoloženju v Sofiji in Belgradu se položaj tu slejkoprej optimistično presoja. Velesile vojske za nobeno ceno ne pripuste, ker bi prišlo potem zopet do nevarnosti evropskega konflikta. Grey je v Londonu balkanskim delegatom z vsoto odločnosti povedal, da se vojska ne bo dopustila, in sicer ni storil to samo v imenu Anglije, temveč tudi Rusije. Turčija bi bila bržkone tudi v to vojsko zapletena, Anglija in Rusija pa hočeta miru, ker sta s Turčijo zdaj v najboljših odnosih. Pa tudi Rumuniji se ne sme dati prilika za nova izsiljevanja.

DEBATA O PAŠIČEVEM EKSPOLJEJU.

Belgrad, 29. maja. Nacionalist Ribarac ostro graja bulgarofilske politiko radikalne stranke, ki je sedanji konflikt povzročila. Predlaga nezaupnico za vladu in takojšnjo aneksijo osvojenih krajev.

Socialist Lapčević izjavi, da vsi balkanski socialisti hočejo miru, da obsojajo šovinistične izbruhe in hočejo, da se vzdrži konfederacija balkanskih držav.

Naprednjak Marinković ostro napada Avstrijo. Pravi, da bo zadnja naloga Avstrije v Evropi ta, da pripomore k združenju vseh Srbov, kakor se bo avstrijska državna ideja lahko v historični muzej djala. Prepričan je, da balkanski narod in modri car Ferdinand ne bosta radi od Srbov osvojene Makedonije pripustila bratomorne vojske, če pa, se bo Srbija nahajala v silobranu. (Govorniku čestitajo.)

Mladoradikalec Drašković želi, da bi med Srbijo in Črnogoro ne bilo več nobenih mej (frenetično ploskanje). Glede Albanije treba sprejeti izvršena dejstva. Glede Bulgarije upa, da modrost bulgarskih državnikov ni solidarna z bulgarskimi šovinisti. Z vladu se popolnoma strinja.

Staroradikalec Trifković je izjavil, da je Srbija podala tekmo vojske najboljšet dokaze svoje lojalnosti do balkanske zveze, naj zdaj Bulgarija isto dokaže. Nato govori še staroradikalec Zujović.

Debata se zaključila. Predlog Ribaraca se odkloni. Sprejme se predlog vladnega poslanca Draškovića, naj se ekspozé vzame na znanje in naj vlada ne zapusti svojega stališča glede revizije, in sicer s 125 glasovi proti 16.

RAZPOLOŽENJE V SOFIJI. — DIJAKI MORAJO BITI POVSOD ZRAVEN. — MAKEDONSKA BRATSTVA.

Sofija, 30. maja. Srbski poslanik Spajalković je včeraj odpotoval v Belgrad. To je dalo povod za govorico, da je odpoklican. To pa ni res, marveč se Spajalković v dveh dneh vrne. Dijaki so za nedeljo sklicali shod in bodo zahtevali, naj se balkanska zveza razdere. Makedonska bratstva se pozivljajo k zastavam. Danev je dobil naročilo, naj se po podpisu miru vrne v Sofijo, istotako fin. minister Todorov, ki se mudi v Parizu. Vojaške priprave so v polnem tiru, zlasti listi, ki so v zvezi z vojnim ministrom, navdušujejo ljudstvo za vojsko.

BULGARSKÉ VOJNE PRIPRAVE.

Belgrada, 30. maja. »Stampa« poroča iz Sofije: Na seji bulgarskega ministrskega sveta, katere se je udeležil tudi kralj Ferdinand, je Gešov dejal, da mora biti Bulgarska pripravljena za vse eventualnosti, ker Srbija ne odneha. Tisto noč je dobilo vrhovno vojnopoljevo ukaz, da pošlje čete in vojni material proti srbski meji. Častnikom in vojakom so prepovedali pisati pisma. Čete korakajo proti srbski meji, ne da bi se posluževale železnice in se izogibajo obljudenim krajem. Časopisje v Sofiji ne sme poročati o gibanju čet. Caribrod je že izprazen.

Milan, 30. maja. »Secolo« poroča iz Budimpešte, da imajo tam točne informacije o gibanju bulgarskih čet. Odelki posadk ob Donavi so koncentrirani in marširajo s posiljenim pohodom proti Vidinu, ki je najvažnejša strateška točka za bulgarsko invazijo na srbsko ozemlje. Vojna s Srbijo je popularna na Bulgarskem; čete, ki gredo proti meji, so odlične s cvetjem in korakajo ob velikem odobravanju prebivalstva. Donavske ladje transportirajo konje.

London, 29. maja. Od vojaške strani piše »Daily Chronicle«, da ima bulgarski generalni štab nedvomno že gotove načrte za vojno proti Srbiji in Grčiji. Že nekaj časa pošilja Bulgarska čete in artilerijo proti zapadu. Sofijo smatrajo za dovolj zavarovano; več kakor osemdeset tisoč vojakov je koncentriranih med Sofijo in Džustendilom, ali voji oblasti ne mislijo, da poizkusi Srbija tukaj invazijo. Glavne sile so torej koncentrirane v južni Makedoniji. Mislijo, da je imela Bulgarska pred par dnevi koncentriranih 65 tisoč vojakov svojih najboljših čet na črti od Kavale proti Drami. Ta oddelek se pojačuje od ure do ure tudi z artilerijo. Pozicije zapadno od te črte so dobro zavarovane in prednje straže stoje le tri milje od Soluna. Prvi pokret pomeni za bulgarski generalni štab veliko nalogo. Mogoče je, vzeti Solun in ga držati proti grški mornarici. Bulgarsko napredovanje bi se vršilo najbrž ob toku Vardarja in pri Skoplju bi bilo pričakovati odločilni spopad. Če bi Srbija videla ogroženo svoje glavno mesto, bi spoznala, kako obupna je vojna in sklenila mir. Bulgarska ne namerava napasti srbsko ozemlje, ampak se omeji na to, da zasede tiste kraje, ki misli, da ji pripadajo po narodnosti in po veljavni pogodbi. Rusija odklanja na vsak način razsodbo, dokler se Srbija ne umakne za ono črto, ki je bila pred vojno določena; ali takemu sklepu se upira srbsko mnenje. Pri Čataldži ima Bulgarska baje še 70.000 vojakov.

Sofija, 29. maja. Med bulgarsko vojsko na bojnem polju so se pojavili civilni agitatorji, ki so širili vesti, da polje v Bulgariji ni posejano, da se davki iztirjujejo po eksekuciji in podobne stvari; te evesti imajo namen, da ubijejo duha hrabre bulgarske vojske. »Mir« izjavlja, da so ti agitatorji najbrže v tuji službi in da ta pojav kaže, kakih sredstev se poslužujejo, tajni sovražniki Bulgarije. Vojaki tem agitatorjem ne verjamejo, ker vedo, da je skoraj vse polje posejano in da se obeta izredno dobra letina.

SRBSKE VOJNE PRIPRAVE.

Solun, 30. maja. »Matin« se poroča, da je vsa srbska artilerija Bitolj zapustila ter odkorakala proti bulgarski meji, tako da je v Bitolju ostal samo 7. pešpolk.

SRBSKA BOJAZEN.

Belgrad, 29. maja. Najmerodajnejši krogi zadržajo, da se odločba v sporu z Bulgarijo ne bo mogla več zavlačevati.

vati. Srbija v svoji noti sicer ni stavila nobenega roka za odgovor, vendar si je srbska vlada izbrala tako taktiko, da je zavlačevanje nemogoče. To požurneje odločbe je posledica gotovih obvestil, ki jih je dobila srbska vlada in ki razkrivajo, da je Bulgarija sklenila pustiti zvezo in rešitev spora zavlačevati toliko časa, da bi imela zbrano vso vojsko izpred Čataldže, nato pa izzvati spopad.

PRASKE MED BULGARI IN GRKI SE NADALJUJEJO.

Atene, 29. maja. (Ofic.) Bulgarske čete pri Pravi so 27. t. m. napadle z artiljerijo grško kompanijo, ne da bi bila dala za to kaj povoda. Rezultat praske še ni znan.

Solun, 29. maja. 20.000 bulgarskih čet, ki so došle s Čataldže, je dospelo pred Nigrito. Domnevajo, da hočejo Bulgari Nigrito in Čajasi zavzeti, da se polaste Soluna. Bulgari so zasedli tudi vas Lahano. Sicer pa pričakujejo tu generala Ivanova, ki se ima razgovoriti z grškim generalnim štabom.

Sofija, 30. maja. **Luko Kavala so zaprli z minami.** Pred luko križari grško vojno brodogojstvo z »Averovom«.

Kolin, 30. maja. »Köln. Ztg.« poroča iz Bukarešte, da je bilo bulgarsko poslanstvo v Bukareštu obveščeno, da so Grki jeli obstreljevati železnico med Seresom in Dramo. Bulgarske čete so korakale ob reki Angista, pa so jih pregnale grške baterije.

Sofija, 29. maja. Iz Soluna se poroča, da je velik poraz grških čet pri Angisti povzročil med Grki veliko vznemirjenje in potrptosti. V Solun so pripeljali nad 500 grških ranjencev, kar je napravilo na Grke jako mučen vtisk. Med Grki raste sovraštvo proti Bulgarom. Iz južne Makedonije so grške oblasti pripeljale v Solun mnogo aretiranih Bulgarov. Grška vlada si prizadeva, da se spor z Bulgari mirno poravnava. Določena je posebna komisija, ki bo poravnala obmejne spore med Grki in Bulgari.

VENIZELOS ZA MIR.

Solun, 29. maja. Ministrski predsednik Venizelos je konferiral s kraljem. Venizelos je za mirno poravnavo. General Savov je pooblaštil generala Ivanova, ki se nahaja v Serresu, naj določi za pogajanja z Grki generala Hesapčeva v Solunu. Venizelos je konferiral tudi s srbskim poveljnikom v Solunu Vasićem.

SESTANEK MED PAŠIČEM IN GEŠOVOM — ZADNJE UPANJE.

Sofija, 29. maja. Pašičev ekspoz je bulgarsko javnost jako razburil. Pašić bi se bil imel te dni z Gešovom v Sofiji sestati, pa se je to opustilo, ker so se bali demonstracij. Zato se oba državnika snideta jutri v Caribrodu na meji. Sestanku bo prisostvoval tudi bulgarski poslanik v Rimu, Rizov, ki je osebni prijatelj Pašičev. Obe vladi upata, da prideta do mirnega sporazumljenja, dasi v obeh državah vojaški stranki zelo hujskati. V najugodnejšem slučaju je vsaj upati, da se bo del diferenc rešil, ostalo pa prepustilo razsodbi. Oficielni odgovor Bulgarije na srbsko noto se izroči šele po sestanku obeh ministrov. Kar se tiče srbsko-bulgarske pogodbe, se trdi, da je bulgarska vlada srbsko štirikrat pozvala, naj jo priobči, da je pa Srbija to vsakokrat odklonila. Šovinistično pisanje gotovih srbskih listov je na vsak način najhujše obsodbe vredno. Upanje na mir pa vendarle še vedno obstoja.

ALBANSKO VPRAŠANJE.

Rim, 29. maja. Oficiozno se izjavlja, da je Italija kandidaturi katoliškega kneza Uracha za vladarja Albanije nasprotna in da se ta kandidatura zato sploh ni postavila.

ARETACIJA ČRNOGORCA.

Benetke, 29. maja. V Skadru so zaprli bivšega črnogorskega župana Pavla Vučinića, ker je bil vodja zarote, ki naj bi v Skadru povzročila klanje, in so ga na avstrijski torpedovki prepeljali v Pulj.

GRKI STRELJALI NA NEMŠKO KRIŽARKO.

Pariz, 30. maja. Grške obrežne baterije v Pireju so streljale na nemško križarko »Strassburg«, ker so Grki mislili, da je ladja turška. Škode niso strelji povzročili nobene.

Proračunska razprava v ljubljanskem občinskem svetu.

(Konec.)

Odklonjena je bila Štefetaova resolucija: »Magistratu se naroča, da se stavi načrt, po katerem se uvrste ceste v gotove kategorije ter tako uredi in določi tovarni promet in vrsto tlakovanja.« (Klici: Bodete vendar morali izvršiti!)

Pri točki električna razsvetljava je zahteval obč. svetnik Štefe, naj vendar g. župan poda obljubljeno poročilo, kako bi se na korist občinstva, pa tudi, da bi občina ne bila preveč oškodovana, znani monopol pri nabavi raznih električnih potrebščin in da bi bile večje dobave za mesto razpisane. Nadalje je stavil resolucijo: »Vodstvu elektrarne se naroča, da redno zamenjava žarnice, določene za razsvetljavo ulic in naj izboljša tudi kontrolo nad razsvetljavo. Miklošičeva cesta do sodišča in trg pred sodiščem naj se razsvetli z obločnicami.« (Odklonjeno.)

Zdravstvene in blagotvorne zadeve.

Potreščine znašajo 156.739, pokritje je proračunano s 9700 kronami. Zdravstveni stroški so proračunani: plače s 25.280, ljudska kopelj s 9965, razne potreščine z 12.226 kronami. Poročevalec Milohnoja predlaga, da naj o podporah raznim dobrodelnim društvom sklepa magistratni gremij in se naj v ta namen vstavi 8000 kron. Notar Hudovernik predlaga, da naj se proučuje vprašanje še ene kopelji.

Župan: Takih predlogov je že nekaj tu! (Kregar: Mi smo take predloge stavili že pred meseci!)

Pri tem poglavju kritizira Štefe postavke »razni stroški«, ki so vstavljeni v proračun kar po 100 in 4000 K. Glede vdrževanja javnih stranišč pravi govornik, da bi bila že skrajna potreba skrbeti za boljše vzdrževanje teh stranišč, če se večina preveč ne kapricira, da ravno taka stranišča mora vsako leto dati ob računskem zaključku med inventar. (Veslost.) Namesto z vodo naj bi se izplahala z neko oljnato snovjo. Stavi resolucijo: »Magistratu se naroča, da lepše uredi mestna javna stranišča, oziroma naj o tem stavi primerne predloge.« (Sprejeto.)

Pri točki nedostatek ubožnemu zakladu pravi govornik: Popolnoma onemogočeno mi je bilo, da bi pregledal v ubožnem zakladu vse tisto, kar me zanima. Kakor čujem, se je pa za stvar zanimal deželni odbor in kakor je rekel še g. podžupan, se vrši preiskava v raznih podporah. Za danes bi vprašal g. župana: **Kaj bo napravil s tistim denarjem, ki ga je mesto iz ubožnega zaklada porabilo za tekoče zadeve, dasi bi kot nedotakljiva glavnica morala pripasti ubožnemu zakladu. Kje bo pokritje za to?** (Splošna pozornost!) Skoro gotovo bo treba naložiti najmanj **10.000 K!** (Pustoslemšek: No, to je pa vsota!) Štefe: Za Vas moram, da ne, za reveže pa! Če bi šlo tako naprej, bi bila vsota še večja. **Pri tem ni všteta vsota tistih, ki so kot posebni reveži dobivali podporo iz ubožnega zaklada.** O tem se bomo pa že drugič pomenili. Končno se govornik na podlagi občinskega reda protivi, da bi se kake prošnje izločile iz posvetovanj občinskega sveta in izročile v rešitev magistratnemu gremiju. Tako se v nobenem občinskem svetu ne dela, ne na Dunaju, ne v Gradcu, ne drugod, vse take prošnje rešuje občinski svet. (Pustoslemšek: V deželnem zboru se tako dela.) Štefe: G. Pustoslemšek je mož, kateremu se mora vsaka reč večkrat povedati. (Veslost.) Že včeraj smo Vam razjasnili razliko med deželnim zborom in občinskim svetom. Deželni zbor je sklican po cesarju navadno enkrat na leto, ljubljanski občinski svet pa lahko vsak teden seje in vse bomo temeljito rešili. Sedaj smo Vam to že drugič povedali, upamo, da se bo sedaj g. Pustoslemšek to vendar zapomnil in da tretjič ne pride več s takimi opazkami. (Pustoslemšek: Še tretjič bom isto ponavljal.) Štefe: Potem bodo pa ljudje vedeli, koliko je pri Vas ura bila. (Splošna veselost.)

Dr. Novak se zavzema za predlog odseka, naj se gotove prošnje izroče v rešitev magistratnemu gremiju.

Ethin Kristan podpira Štefetaovo zahtevo, da naj se o podporah sklepa v občinskem svetu in ne v magistratnem gremiju.

Župan dr. Ivan Tavčar se zavzema za to, da se o podporah sklepa v gremiju, kjer se kompromis lažje doseže kakor pa v plenarnih včasih viharjih sejah. Če pa kak član gremija ugovar-

ja, tako lahko občinski svet še sklepa. Poročevalčevi predlogi z liberalnimi in nemškimi glasovi obveljajo kakor tudi Hudovernikov predlog.

Šolstvo, znanost in umetnost.

Potreščine so proračunane s 189 tisoč 584 K, pokritje pa s 47.969 kronami, primanjkljaj se izkazuje s 139 tisoč 615 kronami. Potreščine I. mestne petrazredne deške ljudske šole so proračunane s 7284, II. mestne osemrazredne deške ljudske šole s 6489, III. mestne petrazredne deške ljudske šole s 5105, mestne osemrazredne dekliške ljudske šole z 9570, nunske osemrazredne dekliške ljudske šole z 2007, mestne dvo-razrednice na Barju s 1933, mestne nemške deške ljudske šole z 1867, mestne nemške dekliške ljudske šole z 8212, šole na Rakovniku s 50, Lichten-thurničnega zavoda z 1993, I. mestnega otroškega vrtca s 4543, II. mestnega otroškega vrtca s 4510, otroškega vrtca pri uršulinkah s 500 kronami; za šolska zdravstva 3600, službena obleka vsem šolskim slugam 3800, vzdrževanje šolskega poslopja na Erjavčevi cesti s 1500, c. kr. mestni šolski svet s 50 in okrajna učiteljska knjižnica s 300 kronami. Za c. kr. realko se proračunava 11.840, za obrtno nadaljevalnico, združeno s pripravljalnico s 5748, za Cesarja Franca Josipa I. mestni dekliški licej s 73.554 kronami; Dramatičnemu društvu se proračunava 12.000 kron, 17.000 kron naj se določi za podpore raznim prosvetnim društvom. O razdelitvi naj sklepa magistratni gremij.

Občinski svetnik Staudacher predlaga, naj dobe nemške šole iste dotacije kot slovenske. Poročevalec predlog priporoča. (Obvelja.)

Dr. Novak predlaga, da naj se izpremeni ustanova šolskih zdravnikov v definitivno.

Pustoslemšek zahteva pojasnila o pouku v slovenščini na c. kr. realki in naj se na realki ustanove slovenske paralelke. (G. Pustoslemšek je s to zadevo prišel, ko so jo že drugi spravili v tek. Op. por.)

Pammer: Nisem proti bistvu Pustoslemškovega predloga, a naglašam, da se ne ogrevam za utrakvistične šole. (Klici: Koroško! Čujte! Čudno! Zapomnimo si to!) Naj se ustanovi poleg nemške še slovenska realka. — Dr. Novak: Mi hočemo paralelke, je cenejše. Ni treba novega poslopja. — Pammer: Tako bo občinski svet se izrekel proti samostojni slovenski realki. — Štefe: Slovenci smo že z malim zadovoljni.

Obč. svetnik Štefe graja, da so v proračunu pri vsaki šoli izdatki za letna poročila, letnih poročil se pa ne izda. Letna poročila naj bi se res izdajala, ker so podatki splošno zanimivi in za javnost pa tudi v drugih zadevah potrebni. Pri kurjavi bi se lahko mnogo prihranilo. Po mnogih šolah se tako kuri, da se med šolskim poukom morajo po zimi odpirati okna in otroci potem pri pouku sede pri odprtih oknih. Tudi se vidi iz proračuna, da je pri šolah z isto obsežnostjo postavka za kurjavo mnogo večja kot pri drugih. Na Barju je postavka »vodstvu za kurjavo« previsoka. Za drva in premog se ondi izda 500 K, poleg tega pa za delo pri kurjavi okoli 360 K, torej v desetih mesecih, kar šola traja, po 36 kron na mesec. Isto je z razsvetljavo v raznih poslopih, ker se rabi tudi v druge namene, ne samo v šolske. Tudi na realki je razsvetljava v proračunu sedaj ravno tako draga, kot je bila tedaj, ko je ondi še bila nadaljevalna šola. Poleti pa vendar ni dela za kurjavo.

Pri točki »Šolski zdravniki« omenja: Povod boleznim so tudi v poznejših letih, ker se ni pravočasno pri mladini skrbelo za ohranitev dobrih zob. Stavi resolucijo:

»Magistratu se naroča, da napravi načrt za brezplačno zobno kliniko šolskim otrokom.«

Tudi pri točki »Šolstvo, znanost in umetnost« govornik protestira, da bi se tako, kot hoče poročevalec, nekaj prošenj izločilo iz posvetovanj občinskega sveta in oddalo magistratnemu gremiju. Končno stavi na župana glede realke naslednjo interpelacijo:

»V časopisih je bil objavljen sklep deželnega odbora, v katerem se odklanjajo večje dajatve dežele za realko. Pri tej priložnosti je prišlo na dan, da je Kranjska hranilnica odpovedala stanovanje realki v sedanjem poslopiju, s čimur hoče pritiskati na mesto ali na deželo, da bi se zgradilo novo poslopje, ali pa da bi ta dva faktorja zvišala svoj letni prispevek. Z ozirom na to vprašamo g. župana, na kako stališče se namerava on postaviti pri konferenci, katero bo sklical učni minister, da se reši vprašanje ljubljanske realke.«

Pri tej točki želi Štefe, naj bi se ne pozabilo na obljube, ki so se dale ga-

silnemu moštvu, ki res veliko dela v korist prebivalstva. Tudi čuvaja na Gradu imata tako plačo, da ne moreta ne živeti, ne umreti.

Ethin Kristan graja, ker se še ni nič izvedlo o zajtrku otrokom. Pri- družuje se izvajanjem Štefeta glede na zobozdravnike.

Župan izjavi na Štefetaovo interpelacijo, da bo glede realke pri konferenci, ki jo bo sklical učni minister, zavzel stališče deželnega odbora. (Dobro-klici.)

Sprejeti sta bili Štefetaova in Kristanova resolucija o zdravljenju šolskih otrok.

Vojaška nastanitve.

Potreščina se proračuna s 2428 K, pokritje s 3790 K, prebitek se proračunava s 1362 K. Proračun obvelja brez razprave.

Raznosterosti.

Ta postavka, ki obsega med drugim subvencijo prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu (2000 K) in bolnišično delavcem (2000 K) in se potreščina proračunava s 7260 K, pokritje s 620 K, primanjkljaj pa s 6640 K, se odobri.

Izredna potreščina.

Ljubljanski dolgovi.

Izredne potreščine se proračunava s 464.335 kronami, izredno pokritje pa s 150.000 kronami. Poglavlje amortizovanje in obrestovanje posojil izkazuje, da amortizuje in obrestuje ljubljanska občina sledeče dolgove: 24.000 kron, najetih leta 1890, za nakup hiše na Mestnem trgu št. 2, vračilni rok 415, obresti 831 kron, 40.000 kron, najetih leta 1890, za nakup iste hiše, vračilni rok 692, obresti 1389 kron; pri Mestni hranilnici v anuitetah vračljivo posojilo 400.000 kron za poravnavo raznih dolgov; vračilni rok 6295, obresti 13.705 kron; pri Kranjski hranilnici najeto posojilo 864.800 iz leta 1898, za stavbo topničarske vojašnice; vračilni rok 13.765, obresti 31.637, pri Mestni hranilnici leta 1900 najeto posojilo v znesku 400.000 kron za različne občinske investicije, vračilni rok 3763, obresti 15.971, pri Mestni hranilnici l. 1901 najeto občinsko posojilo 300.000 K za razne občinske investicije, vračilni rok 2699, obresti 12.101 K; pri Mestni hranilnici leta 1902 za razne občinske investicije najeto posojilo v znesku 160 tisoč kron, vračilni rok 1212, obresti 6682; pri Mestni hranilnici leta 1903 najeto posojilo 170.000 kron za razne občinske investicije, vračilni rok 1301, obresti 7086; pri istem zavodu najeto posojilo 360.000 K za vojaško preskrbovališče, vračilni rok 2674, obresti 9871; pri Mestni hranilnici najeto posojilo 1.000.000 K za razne občinske investicije, vračilni rok 6798, obresti 44.197; pri Mestni hranilnici najeto posojilo 700 tisoč kron za razne občinske investicije, vračilni rok 4657, obresti 31.046, pri Mestni hranilnici najeto posojilo 750 tisoč kron, vračilni rok 4185, obresti 33.429, pri Mestni hranilnici najeto posojilo 600.000 kron za razne občinske investicije, vračilni rok 3200, obresti 26.892 kron. Za leto 1913 je proračunano, da se vrne na obrestih in na vračilnih rokih mestni in kranjski hranilnici 303.073 kron. Leta 1909 je znašala ta postavka še 148.612 K, leta 1910 148.673 K, leta 1911 199.699 K, leta 1912 273.029 K.

Pri postavki »Izredne potreščine« želi Štefe pojasniti pri točki »Amortizovanje in obrestovanje posojil«, zakaj se je porabilo 340.000 K, ki so bile skupček za prodani svet vojaškega preskrbovališča. Ta vsota bi se morala vrniti na dolg Mestni hranilnici. — Poročevalec: Ta vsota se je porabila za — redne potreščine. — Klici: Tega bi se me smelo! — Štefe zahteva, naj bo pri vsaki točki natančno zabeleženo tudi leto posojila.

Druge izredne potreščine. Za druge izredne potreščine je proračunanih 161.162 kron. Tu so navedene tudi 45 odstotne obresti od posojila 1.000.000 kron, ki se bo realiziralo leta 1913 za razne občinske investicije. Podpora Slovenski Filharmoniji je proračunana tu z 20.000 kronami, za olepševalne namene je določenih 3000 kron, za povzdigo tujskega prometa 2000 K, za vzdrževanje Simon Gregorčičeve ljudske knjižnice 3000 K, društvu Merkur 500, nakup umetnin za umetniško galerijo 5000 K, Dramatičnemu društvu izredno podporo 20.000 K, črtajo se pa ustanove iz vseučiliškega zaklada dr. Boris Zarniku, dr. M. Rostoharju in dr. R. Nachtigallu po 2000 kron, črta se 5500 kron za napravo hodnika v Ravnikarjevi ulici, 2000 kron za napravo hodnika ob Marije Terezije cesti, 7600 kron za ureditev nove ceste od pokopališča pri Sv. Križu ob Janeschevi pristavi, iz-

Kupujte le vžigalice: U korist obmejnim Slovincem!

redna podpora Slovenski Filharmoniji se proračunava za 10.000 K, črtati se postavki 28.000 K za nabavo šolske opreme za c. kr. obrtno šolo in postavek 25.000 kron za parni valjar z razdrobilnikom vred, proračunava se pa nagrada devetim učiteljem z meščanskim izpitom. Ravnatelj J. egljč vpraša, kako da je za devet učiteljev proračunana nagrada, ko jih je le osem z izpitom za meščanske šole. Dimnik: Saj lahko še kdo izkušnjo napravi.

Pri točki »Nakup umetnin« stavi Štefe resolucijo:

»Za nakup umetnin za umetniško galerijo se določi posebno komisijo, za kupljene slike se pa določijo primerni prostori, ki dajo jamstvo, da se slike ne bodo poškodovale in ki so tudi občinstvu dostopni.«

Nadalje izvaja:

Podpora »Slovenski Filharmoniji«, redna 20.000 K in izredna 10.000 K, se mu zdi mnogo previsoka, ker nimamo »Slov. Filharmonije« že pol leta tu. Sploh pa se opaža, da potrebo »Slovenske Filharmonije« nekatera društva razumejo tako, da ustanavljajo svoje orkestre (Sokol itd.). Če »Slov. Filharmonijo« niti vaša društva nočejo podpirati, zakaj bi občina na leto žrtvovala tako ogromne vsote. Odločilo se protivi zato, da bi se v trenutku, ko se toliko da za »Slov. Filharmonijo«, črtalo iz proračuna 7600 K za cesto k sv. Križu, ki je najpotrebnejša stvar. Mi smo za to, da ta cesta ostane v proračunu, pa da se povdari potreba, da se ob cesti napravi tudi drevored. Pokritje za to cesto se bo že dobilo; kolikor se preveč porabi za nepotrebne moči na magistratu, nekaj bomo dobili od veselikega davka, katerega sem predlagal, od davka na žganje, ki sedaj še ni v proračunu, nekoliko od kurjave, ker delamo za kurjavo proračun za leto 1913 v mesecu maja in vsi vemo, da se je v prvih mesecih leta manj pokurilo kot je proračunjeno. Stavi za slučaj, da večina res črta 7600 K za cesto k sv. Križu, resolucijo: Stavbinskemu uradu se naroča, da poroča občinskemu svetu o načinu ureditve ceste in drevoreda do pokopališča sv. Križa. — Tako bo vsaj nekaj prvih del opravljenih in bomo lahko govorili o pokritju.

Govornik meni, da bi za sedaj ne bilo treba tako, kot namerava finančni odsek, znižati cene stavbišč na prostoru vojaškega preskrbovališča, ker če se ni še vse prodalo, je temu vzrok le denarna kriza.

Kristan: Ne ugovarjam nobeni podpori, ki služi kulturnim interesom ljudstva. Kar tiče umetnin, se popolnoma strinjam z izvajanjem občinskega svetnika Štefeta, da se gre samo umetnine nakupovati in da se s tem par kronami čisto nič ne pomaga slovenski umetnosti, če niso tudi slike prebivalstvu dostopne.

Reisner: Nikjer ni omenjena podpora 6000 kron, namejenih učiteljstvu, katero zadevo bo moralo še upravno sodišče rešiti. Naj se skrbi, da, če upravno sodišče zadevo reši v smislu tozadevnega sklepa občinskega sveta, da učiteljstvo to vsoto dobi.

Milohnoja: Postavka za novo cesto pri Sv. Križu se je črtala iz raznih razlogov. Nadalje utemeljuje še Milohnoja predlog, da naj bi se cene mestnih stavbišč znižale. Končno se jezi, ker se v odseku niso stavile resolucije in ker je bila seja finančnega odseka o proračunu zelo mrtva.

Pred končni pregled.

Sprejeti so bili predlogi finančnega odseka, pa tudi Štefetova resolucija o cesti k sv. Križu in glede umetnin.

Dodatno omenjamo k včerajšnjemu poročilu še to, da je občinski svet pri točki o tržnem nadzorstvu odklonil Štefetovo resolucijo:

»Županu se naroča, da predloži nov načrt instrukcij za tržnega nadzornika in nov načrt za službeno navodila tržnemu nadzorniku.«

Stvar kluba občinskih svetnikov S. L. S. bo, da drugim potem doseže reformo teh navodil!

Končni pregled

se proračunava glede na redne potrebe 1.088.556 K, izrednimi potrebščinami 464.235 K, skupaj 1.552.791 K, pokritje pa z 1.664.202 K. Proračun se nato tudi v tretjem branju sprejme, nakaž župan dr. Tavčar zaključil javno sejo in naznanil, da se bo vršila še tajna seja.

PROCES LUKACS-DESY.

V včerajšnji razpravi je izjavil predsednik, da je po justičnem ministarstvu izvedel vse priprave, da cesar dovoli grofu Zichyju izpovedati in da ga odveže uradne tajnosti. Danes dopoldne se zasliši grof

Zichy, če pride cesarjevo dovoljenje, da sme grof Zichy izpovedati.

Bivši generalni ravnatelj ogrske bančne in trgovinske družbe Pavel Elek objavlja izjavo, da je omenjena družba kot glavna agentura raznih državnih industrijskih podjetij imela življenski interes, da zmagaja Khuen-Hedervaryjev kabinet pri volitvah leta 1910. in da se prepreči povratek koalicijskega režima, ki je bil banki neprijazen in ki bi omajal njen gospodarski temelj. Banka se je zato odločila za žrtve, ki pa niso šle na račun države (?), ker so bile nove pogodbe za državo ugodnejše od starih. Z volilnim denarjem, pravi Elek, da Lukacs ni (?) nikoli razpolagal, ker kot finančni minister ni imel vpliva na volilni fond.

Ta izjava pa Lukacs, oziroma ogrsko vlado le še bolj kompromituje.

Dnevne novice.

+ **Železniški minister v Beli Krajini.** Kakor se nam poroča, pride ekscelencija g. železniški minister baron Forster v ponedeljek 2. junija v Črnomelj.

+ **Ne zavijati.** Včeraj smo pisali, kako so se skoro vsi resnejši govorniki v proračunski debati strinjali z dr. Korošcem glede tega, da treba Avstrijo na nov fundament postaviti in da so tudi vsi tako, kakor je on začel, obsojali dejstvo, da vlada ni omenila jugoslovanskega vprašanja. »Zarja« je iz tega izvila, da smo vse druge govornike proglasili za »šlape«, šeme in bogve še kaj. Kdor je naš članek bral, vé, da nismo tega nikjer trdili in da niti smer naših izvajanj ni za tem šla. Če »Zarja« še ne vé, da je tako zavijanje, ki obrne vse narobe, grdo in na las podobno zavestni laži, ji to mi povemo.

— **Duhovniške vesti.** Umeščena sta bila 29. maja: g. Anton Abram, ekspozit v Šempetru na Notranjskem, na župnijo Košana; g. Franc Vovko, župni upravitelj v Šempetru pri N. M., na isto župnijo. — G. Luka Smolnikar, stolni kaplan in korni vikar v Ljubljani, je dobil ekspozituro v Šempetru na Krasu. — Razpisani sta župniji: Sv. Trije kralji (Vrh) in Sv. Križ nad Jesenicami do 21. junija 1913.

— **Sklep šolskega leta v Avstriji** naj bi se letos določil na 5. julija, to je v soboto. Vlada se s tem predlogom že bavi.

— **Državni sluge pri ministrskem predsedniku.** 29. t. m. se je pod vodstvom poslanca pl. Baschle pri ministrskem predsedniku oglasila deputacija državnih slug in laborantev in prosila, da bi ministrski predsednik s svojim vplivom požuril uveljavljenje službene pragmatike. Obenem je prosila, da bi se službena doba laborantev znižala od 40 na 30 let, kakor tudi, da bi se plače pomožnih državnih slug, ki niso sprejete v pragmatiko, začasno uredile potom ministrske odredbe. Ministrski predsednik je odgovoril, da rad prizna lojalno obnašanje državnih slug in da ima vlada resno voljo, službeno pragmatiko čim preje uveljaviti in bo skušala požuriti rešitev malega finančnega načrta — če mogoče še v poletnem zasedanju. Tudi željam glede pomožnih uradnikov se bo po možnosti ugodilo. Ravnotako bo finančnemu ministru priporočal želje laborantev, katerih razmere so mu znane še izza časa, ko je bil naučni minister.

— **Smrtna kosa.** V Poljčah pri Begunjah na Gorenjskem je včeraj v četrtek popoldne ob pol treh po kratki bolezni umrl g. Rikard Schrey, c. kr. višji poštar itd. v Lescah. Pokojnik je bil star 58 let. Pogreb se bo vršil jutri v soboto ob pol 4. uri iz Poljč v Lesce. N. v m. p!

— **Protij djaštvu v Splitu.** Splitsko okrajno glavarstvo je minolo soboto ustavilo delovanje mestne ljudske čitalnice v Splitu, katere predsednik je državni poslanec dr. Smolaka, in zaprlo čitalniške prostore. Svojo odredbo utemeljuje oblast s tem, da so se v čitalniških prostorih zbirali dijaki na shodih, katerih niso naznanili pristojni oblasti. — V soboto se je pred splitskim sodiščem vršila razprava proti vseučiliščnikom Avguštinu Ujeviću in M. Bartulici radi prestopka tajnega združevanja. Obsojena sta bila vsak na dva meseca strogega zapor. Razen tega sta profesorja zbora splitske gimnazije in realke predlagala izgon nekoliko dijakov, ki so se shajali v mestni čitalnici.

— **Demonstracije v zagrebškem gledališču.** Radi bolezni neke igralka so morali te dni odstaviti hrvaško igrjo »Zrinjski« in so igrali slovensko dramo »Tekma«. Dijaštvo je demonstriralo proti slovenski igri, kar se nam ne vidi posebno umestno.

— **Samoumor.** Skozi okno svojega stanovanja je skočil 37 let stari posestnik Jakob Pristav v Bregu, okraj Radovljica, osem metrov globoko, in obležal mrtev. Pristov zapuščala žena in pet nepreskrbljenih otrok. Pristov je bil strasten alkoholik.

Koroške novice.

k Občinske volitve v Medgorjah so dobro izpadle za Slovence, ki so si

osvojili tretji in drugi razred. V tej občini, za katero se je že dalje časa bil hud boj, je prešla vendar zopet v slovensko posest kljub vsem naporom nemških napadalnih društev in vladnih organov. V prvem razredu so nemškutarji še zmagali s pomočjo častnih članov, skoro samih učiteljev, ki jih je občina imenovala za častne občane, da bi se tako nemškutarija še umetno vzdržala na površju. Tudi pri občinskih volitvah v Radlšah je slovenska lista v drugem razredu prodrla. V tretjem pa so nasprotniki pod vodstvom vladnega komisarja zavrgli nad 20 veljavnih oblastit slovenske stranke, ker bi bili sicer pogoreli. Zoper tako protipostavno postopanje je vložen rekurz, ki ga bo deželna vlada ali rada ali nerada morala ugodno rešiti.

k **Od avtomobila povožen.** V Celovcu je umrl vsled krvavenja na možganih slikar Capellari. Našli so ga nezvestnega na Beljaški cesti zunaj mesta pri gostilni Paternioner s kolesom med nogami in krvavečega iz nosu in ust. Prepeljali so ga na njegovo stanovanje, kjer je umrl, ne da bi se bil prej kaj zavedel. Njegova nezgoda je bila prav zagonetna, ker je imel eno oko močno otečeno ter višnjeve obraz okoli očesa, česar bi padec s kolesa na lepi cesti ne povzročil lahko. Domnevanje, da ga je dohitel neki avtomobil in ga povozil, potrjujejo sedaj delavci, ki so videli prizor od daleč. Avtomobil je odbrzel naprej in se ne ve, kdo da je njegov lastnik.

k **V konkurz** je prišel tovarnar Hugo baron pl. Baillon v Železni Kapli, ki je izginil iz Železne Kaple. Vsled konkurza je močno prizadeta »Centralbank der deutschen Sparkassen«.

Primorske vesti.

p **Sveti oče** je sprejel včeraj v avdienci goriškega nadškofa dr. Sedeja.

p **Generalni štrajk v tržaški luki.** Afera dalmatinske paroplovne družbe s težaki se je razvila v — generalni štrajk. V četrtek popoldne so pustili delo vsi delavci v tržaški luki, dočim jih je že predpoldne stavkalo okrog 4000. Nobena ladja ne more izkrcavati niti nakrcavati. Delavci zahtevajo, da člani N. D. O. zapuste delo in da naj uravna zadevo Lloydov konsorcij, ki odloči, kaj ima storiti dalmatinska družba. Slovenskih delavcev je pri poslu v cellem 70.

Zadnje vesti.

KAJ BO S STRANKO PRAVA?

Reka, 30. maja. »Riečke Novine«, javljajo od dobropoučene strani:

Ko se jutri zbere vrhovna uprava Stranke Prava v Trstu, bodo, kakor se lahko s sigurnostjo reče, frankovci izjavili, da ta forum ne smatrajo za kompetenten, da razsodi o izključno banovinski zadevi ter da se mu zato ne bodo pokorili. Frankovci hočejo sklicati posvet pravašev iz Hrvatske, katerega nameravajo sklicati takoj po formalnem ukinjenju komisariata.

Milinovci bodo nasprotno odločno zahtevali, da se Horvat, Pazman in Milobar iz stranke izključijo, dočim sta Ivica Frank in Sachs itak že izključena.

V poravnavo ni verjeti, ker imajo Milinovci baje dokaze v rokah, da so Frankovci v zvezi z Rauchom, ki bo po eri locumtenensa (kar bo najbrže Unkelhäuser) postal ban in na željo Dunaja in Pešte ustanovil vladno stranko, katero bodo frankovci baje pod krinko »izključnega hrvatstva« podpirali. Ta era bo »protisrbska«, boljše rečeno persekutivnega značaja, ker Milinovci stoje itak tudi na hrvatskem državnem programu, niso pa za persekucije. Rauch bo tembolj uspel, ker ima precejšnje koncesije v žepu.

Milinovci, ki se nočejo udinjati taki vladi, bodo začeli izdajati lastni organ, hrvaško-srbska koalicija pa izjavlja, da jo pakt veže z edinjeno stranko prava, ne pa s frankovci, proti katerim bo začela najhujšo borbo.

Zagreb, 29. maja. »Reškemu Novemu Listu« se brzojavlja, da frankovci na sejo v Trst sploh ne nameravajo priti.

LAŠKI ATENTAT NA CIRIL-METODOVO ŠOLO V TRSTU.

Trst, 30. maja. »Edinost« poroča: Sinoči ob osmih sta prišla v hišo Trgovsko-obrtno zadruge št. 20 na Acquedotto, kjer se nahajala šestrazredna ljudska šola Družbe sv. Cirila in Metoda, dva neznanca, ki sta vprašala neko deklico iz trgovskega tečaja, ki se je baš nahajala pri vratih v drugem nadstropju, ali ni morda v hiši neki Lampes. Deklica je zanikala to vprašanje, nekar sta ona dva vprašala, kaj je v tem nadstropju. Odgovorila je, da slovenska šola. Deklica je nato odprla plin, za katerega se nahaja števec tik vrat, ki so ostala odprta, potem pa odšla zopet v razred, kjer se je vršil pouk trgovskega tečaja. Pripominjamo, da

se je ves pogovor pri vratih na stopnišču vršil v italijanskem jeziku, da sta bila neznanca stara kakih 20 let, belo oblečena; očitno Italijana. Par minut pozneje — neznanca sta med tem izginila — je zapledala učiteljica gdčna. Černigojeva plamen pri vratih in hitro poklicala svoje tovarišice in g. učitelja Semeta, ki so potem pogasili ogenj. Ona dva neznanca sta očitno prišla v hišo le z namenom, da bi izvršila atentat. Prinesla sta s seboj steklenico katrama — razbito steklenico so našli pri vratih — polila katram po podnožniku pred vrati, ga zažgala in nato izginila. Namen atentatorjev je bil naravnost peklenko zloben. Videla sta namreč ono deklico, da je odprla plin, in sta dobro vedela, da se nahaja plinski števec tik vrat. Ker se je s katramom polito podnožnik tiščal vrat, bi bil moral plamen objeti tudi plinski števec in zgodila bi se bila eksplozija, ki najbrž ne bi bila povzročila samo velikanke materialne škode, temveč bi bila zahtevala tudi bogzna koliko človeških žrtev, saj se je tisti čas nahajalo v drugem nadstropju 60 do 70 ljudi. — Atentat je bil naznanjen policiji.

ZBORNICA.

Dunaj, 30. maja. Danes se je zbornica pečala z nekaterimi poročili legitimacijskega odseka. — Nato se je obravnavala predlog Rossnerjev, da se poslovniški provizorij do konca leta podaljša. — Govorili so Levicky, Driestriansky in Rybač. — Breuter je vložil interpelacijo glede samoumora Redla in zahteva pojasnil tako od domobranskega kakor od justičnega ministra.

MAŽARSKA KORUPCIJA OČITA.

Budimpešta, 30. maja. Danes sta se zaslišali zadnji prič v procesu Lukacs-Desy.

Tajnik vladne stranke dr. Bela Rainer izjavi, da se je volilne agitacije udeleževal. Na pripombo predsednika, da je baron Emerich Fejervary izpovedal, da se je v strankino blagajno pred volitvami vplačal denar in če more priča to potrditi, odgovori priča: Da! Predsednik: Je li bila ta vsota velika? Priča: Velikost je relativen poj. Predsednik: Koliko je znašala? Priča: Nekaj več kot 3 milijone. Predsednik: Odkod je ta denar pohajal? Priča: Od darov. Če pa je denarja zmanjkalo, so se najela posojila. Predsednik: Kdo je daroval? Priča: Od Ogrske banke nismo dobili vinarja, ampak le od ljudi, ki so iz čiste nesebičnosti žrtvovali. Predsednik: Od finančnega ministrstva? Priča: Ne! Predsednik: Od ministrskega predsednika? Priča: Nekaj malega. Predsednik: No, koliko? Priča: 60 do 80.000 K!

Bivšega naučnega ministra Zichyja, katerega je cesar odvezal uradne tajnosti, vpraša predsednik, če je res, da je ministrski predsednik Lukacs priči povedal, da je razpolagal pred volitvami s 500.000 K in jih v volilne namene porabil?

Priča: Stvar ni popolnoma taka. Jaz sem Lukacs vprašal, kaj je z zadevo glede banke. Lukacs mi je odgovoril, da ne ve, da bi onih štiri milijonov imelo kaj zveze s solno pogodbo, marveč da le ve, da je Ellek plačal pol milijona zato, da bi postal član magnetske zbornice, da se mu je pa ta vsota vrnila, ko ni postal magnat.

Zagovornik Vaszony: Kaj pa je 1 denarjem 500.000 K, ki se je bil od strani banke vložil v finančnem ministarstvu? Ali vam je Lukacs o tem kaj povedal?

Priča: Da, se čisto natančno spominjam. (Velika senzacija.)

Zagovornik: Ali je bil ta »gšeft« vzrok, da ste demisionirali?

Priča: Da, to je tudi bil eden vzrokov, da sem demisioniral! (Velika senzacija.)

Zasliševanje prič je s tem končano in se jutri začno pleadojeji.

DR. AMRUŠ ŽELI POSTATI CIVILNI ADLATUS V BOSNI.

Zagreb, 30. maja. Čuje se, da se je ponudil dr. Milan Amruš skupni vladi za civilnega adlatusa v Bosni na mesto Rohonyja, ki gre v pokoj.

PERVERZNOST.

Dunaj, 30. maja. Danes je žena komercnega svetnika Maubacha, Helena, rojena baronica Bülow, ki je v ločitvenem procesu s svojim možem, prišla k svoji napolsestri, gospej Türk, kateri je tožila svoje gorje. To je napolsestro tako razburilo, da je sklenila gospo Maubach rešiti nadaljnega trpljenja in jo zabodla, nato pa začela zabadati še sebe.

Ljubljanske novice.

— Likvidacijski odbor »Glavne posojilnice« sklicuje za 8. junij v salon pri »Lloyd« občni zbor zadrušnikov. Začetek ob 10. uri dopoldne. 1. Poročilo likvidacijskega odbora o stanju, 2. Posvetovanje

in sklepanje o poravnavi z upniki. 3. Popolnenje likvidacijskega odbora. 4. Slučajnosti. — Več glej v oglasu »Slovenca«.

Ij Salezijanci na Rakovniku praznujejo letos slavnost Marije Pomočnice v nedeljo 1. junija. Povodom tega bo imel ob 10. uri dopoldne premil. škof Ivan Stariha pontifikalno sv. mašo. Popoldne po govoru ob pol 4. uri se pa vrši procesija s kipom Marije Pomočnice.

Ij Dramatičnemu društvu je dovolil ljubljanski občinski svet 32.000 kron redne in izredne podpore.

Ij Polajanko se je pritožil zaradi kazni. Kakor smo zvedeli pri zastopniku Zadrugne zveze, se je Polajanko zoper sodbo porotnega sodišča, v kateri mu je bila naložena šestletna težka ječa, pritožil, in sicer samo zaradi previsoke kazni. Pritožba gre na c. kr. višje deželno sodišče v Gradcu, ki ima presoditi, ali je kazen res previsoka ali ne. Krivdorek je s tem pravomočen in je vsled tega Polajanko kazni tudi že pravilno nastopil.

Ij Vprašanje šundfilmov. »Dramatično društvo« se po »Narodu«, »Dnevnu« in »Zarji« glede svojih filmov zelo nerodno zagovarja. Prvič priznava v včerajšnjem »Dnevnu« samo, da njegovi filmi niso bili »prvovrstni« — zakaj pa takih ni dobilo, nam ni nič mar. Bi pa bilo tako dolgo počakalo, da jih dobi, ker pomen »Kino - Metropol« je pač tudi vzgojen, ne pa samo dobičkarsk. Potem pa glede morale: »Dan« piše: »Neki klerikalec je prišel v Kino-Metropol s svojo hčerko. Dasi je na plakatih zapisano, da ni za otroke, je prišel s hčerko. Druga bi bila blagajničarka zavrnila, pri tem gospodu pa si je mislila, saj ve, kaj mu je storiti. In ta gospod je potem zabavljajal okoli in se zgražal, češ, da ga je sram. Tako je nastala tudi vest o nemoralnosti.« — Če je ta storijsa resnična ali ne, pustimo na strani. Toda v tej storijsi priznavajo gospodje s a m i, da so bili dotični filmi neprimerni. Pravzaprav opominjamo, da je drugod večinoma prepovedano prirejati kinematografske predstave dvojne vrste — za odrasčene in za otroke. Moderno načelo je, da so vsi filmi taki, da so za vse. Če je bilo »Dramatičnemu društvu« resno tako za vzgojo estetičnega čustvovanja potom filmov kakor za izboljšanje gmotnega položaja gledišča, bi bilo moralo svoje filmske podjetje veliko preje in skrbneje pripraviti, ne pa v zadnjem momentu začeti, tako da je moralo po lastnem priznanju posegati po manj vrednih filmih. Ergo naj nervozni gospodje sami sebe za nos primejo in naj ne napadajo deželnega glavarja, ki je kot hišni gospodar le svojo dolžnost storil. Naloga deželnega glavarja vendar ni razmišljati, s kakšnimi sredstvi naj se gledišče vzdrži — to je stvar »Dramatičnega društva« — pač pa je glavarjeva dolžnost paziti, da se v poslopju, ki je last dežele, ne predstavljajo ljudstvo kvareči prizori. Sicer pa bi moralo biti »Dramatičnemu društvu« vendar jasno, da se za kulturo prav nič ne skrbi, če se zato, da se nekaj denarja profitira, kvari kultura s filmi, ki vzbujajo najnižje instinkte. To bi ubilo še tisto malo kulture, kar jo je.

Ij Cirkus Schmidt. Včerajšnja otvoritvena predstava cirkusa Schmidt je imela zelo srečno izbran spored, ki je bil posebno bogat v točkah za konjsko dresuro. Občinstvo je z veseljem pozdravilo več umetnikov, ki so se že lani njemu priljubili ter je z zanimanjem sledilo dovršenim produkcijam jahalne visoke šole gospe pl. Ott, kakor tudi izborni dresuri iskrih konj gospoda in gospe Schmidt, ki sta proizvajala v tej točki nekaj docela novega. Videlo se je, da je bil »Hetman« včeraj zelo spočit in da je bila precej velika maneža za njegov ogenj skoraj premajhna. Izmed drugih točk sta posebno zanimanje vzbudila ostrostrelca kapitan Slemu in miss Alice, katerih neprekosljiva sigurnost v streljanju je naravnost občudovanje vzbujala. Telov strel kapitana Sleme je bil senzacija večera ter je tudi hladnejšim naravam razburil živce. Konečno še omenimo ljubki nastop treh »štarov«, katerih proizvajanje v zadnji točki se je videlo kakor čarovnija. Cirkus je bil zelo dobro obiskan in razen nekaj lož skoroda razprodan.

Ij Žalostna resnica pa tudi za smeh. Nedavno so uvedli na ljubljanskem magistratu akcijo, ki naj bi olajšala neznosno draginjo živil, ki vlada na ljubljanskem trgu. Tržni organi pobirajo namreč od prodajalcev živil pristojbino za prostor. Dne 21. majnika je prinesla neka prodajalka zelenjave na trg nekaj zelenjave in plačala že na mimici pristojbino. Reva pa je že precej stara in ne zna ne pisati ne brati. V žepu je imela več listkov od prejšnjih dni in ko je trži organ zahteval od nje izkaz o plačani pristojbini, je

reva izvela iz žepa listek od prejšnjih dni in ga pokazala. Tržni organ jo je naznanil na magistratu, da je hotela goljufati in je bila reva obsojena za svojo pomoto radi treh vinarjev pristojbine na tri dni zapor. Stvar se je menda pozneje pojasnila po njenem gospodarju, ki je prinesel pravi listek na magistrat. Ker se je vsakemu zdela ta kazen krivična, so nekateri svetovali gospodarju obsojene prodajalke, naj se obrne v tej zadevi na znanega liberalnega trnovskega prvakarja in zeljarja Pogačnika, češ, da je ta zelo vplivna oseba na magistratu in bo že potrebno ukrenil, da se ta kazen zbrše. In čujte! Pogačnik je prišel k dotičnemu gospodarju in na njegovo prošnjo je Pogačnik znižal kazen od treh dni na 12 ur kar sam od sebe. Ni nam sicer znano, ali druga obsodba drži ali ne, ker obsojenka še ni dobila poziva na zapor, vendar stvar, kakor tudi je žalostna, vzbuja v Trnovem in Krakovem, kakor tudi na trgu med prodajalci tako glede magistrata kakor tudi glede Pogačnika, ki se čuti že za prihodnjega župana na ljubljanskem magistratu, mnogo smeha in prav dobrih dovtipov. Pa naj še kdo reče, da so v Ljubljani tržne razmere vzorne.

Ij Umrli so v Ljubljani: Elizabeta Vasselj, bivša delavka v predilnici, 85 let. — Anton Keržmanec, sin mizarja na državni železnici, 14 let.

Ij Cesarja žalil. Anton Podboj, 62 letni delavec iz Planine se že od mladih let po svetu klati. Ker se mu ne ljubi delati, preživlja se z beračenjem. Dne 30. aprila t. l. okoli 1. ure popoldne je prišel tudi na dvorišče žrebarske vojašnice v Selu. Hotel se je podati v kuhinjo, kar mu je pa četovodja zabranil. Obdolženec ga je prosil za kak milodar. Vojak je čutil, da diši po žganju in mu je odvrnil, da nima denarja odveč, nakar je Podboj izustil besede, ki vsebujejo žalitev cesarja. Obsojen je bil na 13 mesecev težke ječe.

Prvoobhajancem se vtisne dan prvega svetega obhajila, ki je najsrečnejši dan celega življenja, najbolj v spomin, če jih na ta dan spominja kak dar v obliki lepe podobe. Tak spomin nek prvega sv. obhajila, umetniško izvršen s primernim napisom v velikosti 28 1/2 x 19 1/2 cm, ki stane samo 15 vinarjev, je na razpolago v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Slika predstavlja Jezusa s sveto hostijo; puščen je tudi prostor za obhajanjevo in dariteljevo ime. Ista slika se dobi tudi pod celuloidom za ceno 80 vin.

Za darila prvoobhajancem priporočamo istočasno tudi knjižice:

»Obiskovanje presv. Rešnjega Telesa.« Otrokom, ki se pripravljajo za prvo sv. obhajilo — po 6 vin.

»Spominek I. sv. obhajila«, 12 vin., vez. 24 vin.

»Podobica sv. Alojzija ali njegova pot v nebesa«, 10 vin., v platnu 20 vin.

»Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

CERKVENA GLASBA

za mesec junij, posvečen presv. Srcu Jezusovemu:

Kimovec Fr. Srce Jezusovo, vse hvale najbolj vredno, 21 pesmi na čast presv. Srcu Jezusovemu za mešan zbor. Part. 2 K 40 vin., glasovi po 50 vin.

Grum Ant. 10 obhajilnih in 2 v čast presv. Srcu Jezusovemu, za mešan zbor. Part 1 K.

Hribar, p. Angelik - Premrl. Slava Brezmadežni, cerkvena pesmarica za moški, ženski in mešani zbor. Obsega poleg raznih drugih napevov tudi več napevov Srca Jezusovega in litanije, oziroma odpevov. — Cena vezanemu izvodu 1 K 80 vin., broš. 1 K 20 vin.

Sattner p. Hugolin. Slava Jezusu, pesmi na čast božjemu Izveličarju, za mešan zbor, deloma z orglami. Part. 3 K., glasovi po 25 vin.

Foerster Ant. Cantica sacra, I. in III. del, za moški ali ženski zbor, po 2 K 40 vin.

Hribar p. Angelik. Obhajilne pesmi za mešani zbor. Cerkevna glasbena dela, I. zv. Part. 2 K., glasovi po 40 vin.

Grum Ant. Cerkevna pesmarica za Marijine družbe, za moški ali ženski zbor. Part. 2 K.

Dražba stoječe mrve

več oralov, za vsake vrste živino, ob lepi cesti pri Rdečem Križu v Rudniku se vrši **1. junija**, oziroma **8. junija t. l.**, vselej v nedeljo ob pol 3. uri popoldne. Natančnejša pojasnila v tej zadevi se dobe vsak dan do 3/4 7. ure zjutraj v Kladezni ulici št. 5.

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, znanec in prijateljem žalostno vest, da je naš ljubljeni soprog, oziroma predobri oče, brat stric in svak, gospod

Rikard Schrey

c. kr. nadpoštar i. t. d.

danes, dne 29. majnika ob pol 3. uri popoldne, v 58. letu svoje starosti po kratki in mučni bolezni, prevaden s svetimi zakramenti za umiranje, mirno v Gospodu zaspal.

Truplo dragega umrlega se prenese v soboto, dne 31. majnika ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti v Poljčah pri Begunjah na pokopališče v Lescah, kjer se vrši ob 4. uri pogreb.

Svete maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Dragega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

V Begunjah, 29. majnika 1913.

1665

Žalujoči ostali.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, sred. tlak 736.0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
29	9. zveč.	738.8	18.0	sl. szah.	jasno	
30	7. zjutr.	739.7	13.7	sl. jvzh.	soparno	0.0
	2. pop.	737.0	27.7	sr. jvzh.	jasno	

Srednja včerajšnja temp. 18.1°, norm. 15.7°.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 30. maja 1913.

Pšenica za oktober 1913	11.25
Rž za oktober 1913	9.34
Oves za oktober 1913	8.36
Koruzza za maj 1913	8.05
Koruzza za julij 1913	8.12

Košnja

se odda pri Dolenjskem kolo-dvoru na „Rakovniku“ in „Zelenem hribu“. - Več se izve na „Zelenem hribu“, Dolenjska cesta št. 23.

1656

Kuharica

pridna in poštena, se takoj sprejme blizu Ljubljane. Kuhati mora tudi za družino in kruh peči. Prednost imajo z dežele. Plača po dogovoru. Starost od 25 do 30 let. Naslov pove uprava lista pod št. 1657. (Znamka za odgovor!)

Zahvala.

Dediči blagopokojnega gosp. Karla Druškoviča, trgovca in posestnika v Ljubnem, se zahvaljujemo „Prvi češki splošni delniški družbi za zavarovanje na življenje“ v Pragi, ki nam je kulantno in hitro izplačala celo zavarovano vsoto, čeravno je bil pokojni zavarovan pri nji šele devet mesecev.

V Ljubnem, dne 28. maja 1913.

1663

Franciška vd. Druškovič.

Prenočišča

Od 10. do 13. junija 1913 (tri noči) rabi mestni magistrat večje število sob. Vsi oni, ki bi imeli za zgoraj omenjeni čas na razpolago kako sobo (tudi z dvema posteljama), blagovole naj to naznaniti do 2. junija t. l. ob navadnih uradnih urah v nastanjevalnem uradu mestnega magistrata (mestni ekspedit).

1668

Ženitbena ponudba!

V svrhu možilve se želim seznaniti z nad 40 let starim, krščansko mislečim gospodom, treznega značaja, v stalni službi s pravico do pokojnine. — Stara sem 40 let, gotovine imam 2500 K, sem neomadeževane preteklosti, mirnega značaja ter večja v gospodinski stroki. Ponudbe se naj blagovolijo poslati na upravo „Slovenca“ pod „št. 1685“ do 15. junija.

Lepa košnja

na prejšnjih Riharjevih travnikih poleg Goļjevca in na Iloviči se bo v nedeljo, 1. junija popoldan ob 3. uri v gostilni na Karlovski cesti št. 28 dražbenim potom oddala.

1671

Priložnostni nakup!

Velika gostilna

pri Mariboru, tik glavne župne cerkve, velike industrije, 10 minut od kolodvora, letni promet z mešanim blagom ca. 50.000 K, poraba vina 40—50 polovnjakov, piva 100 hektolitrov, žganja 15 hektolitrov, najomščine za 1900 K, 3 orale sadunosnika in zelenjadnega vrta, gostilniški vrt, bogata oprava, se proda radi oskrbovanja drugih večjih posestev plačila zmožnemu kupcu za priložnostno ceno 75.000 kron. 20.000 kron lahko ostane vknjiženih, posestvo se pa lahko višje obremeni. Pojasnila direktnim kupcem daje brezplačno

1670

uprava „Realitäten-Markt“ Gradec

Hamerlinggasse št. 6. (2784)

Naznanilo in priporočilo.

Sl. občinstvu vljudno naznanjam, da bom po svojem rajnem možu ustanovljeno

dimnikarsko obrt še nadalje vodila

pod osebnim vodstvom svojega sina g. Mirka Stricelja in se p. n. občinstvu za dosedanje cenjeno zaupanje zahvaljujem ter še za nadalje najtopleje priporočam.

:: z odličnim spoštovanjem ::

ANTONIJA STRICELJ

vdova dimnikarskega mojstra

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 33.

1662

Bolniške blagajne v l. 1910. v Avstriji.

Notranji minister je te dni predložil avstrijski državnici zbornici poročilo o delovanju avstrijskih bolniških blagajn. Poročilo je zelo zanimivo, ker nudi natančno sliko in pregled o najpodrobnejšem delovanju bolniških blagajn v Avstriji.

V letu 1910 je bilo v Avstriji 3350 bolniških blagajn, in sicer je bilo okrajnih 576, obratnih 1211, stavbnih 47, zadružnih 1285 in 231 društvenih bolniških blagajn, ki so imele skupno 3.467.329 članov.

Gotovo je, da je bilo tudi mnogo bolnih pri tolikem številu članov. Bilo je 1.777.516 obolenj (med temi 56.198 porodov), za katere so člani bolehal 30.597.796 dni. Umrlo je 27.731 članov.

V letih od 1889 do 1910 je bilo 27 milijonov 018.076 obolenj, za katere so člani bolehal 476.187.665 dni. Umrlo je v 20 letih 482.782 članov.

Od vseh bolniških zavarovancev je bilo 77% moških, ženskih pa 23%.

Na 100 članov je obbolelo 40,3 moških in 34 ženskih članov. Moški člani so bolehal povprečno 16,3 dni, ženski člani pa 19,2 dni. Povprečno dnevno število bolnih članov vseh bolniških blagajn je bilo v letu 1910 83.829 ali 2,42 odstotkov vseh članov; od teh je bilo 61.577 moških in 22.251 ženskih članov. Umrljivost je bila v letu 1910 0,80 odstotkov ali za 0,03 napram leta 1909 in za 0,06 odstotkov napram leta 1908 manjša.

Na eno bolniško blagajno je pripadlo povprečno 1033 članov. Samo tri bolniške blagajne so v Avstriji, ki so imele nad 50.000 članov, in sicer so imeli obratna bolniška blagajna osobja c. kr. avstrijskih državnih železnic 191.535 članov, dunajska okrajna bolniška blagajna 173.861 članov in splošna štajerska delavska bolniška in podporna blagajna v Gradcu 52.172 članov.

Dohodkov so imele avstrijske bolniške blagajne v l. 1910 86.172.533 kron, stroškov 80.094.675 K, torej prebitka 6.447.215 K. Koncem l. 1910 so znašali rezervni fond vseh bolniških blagajn v Avstriji 69.660.771 K. Od leta 1889. do leta 1910. so imele skupnih dohodkov 1.050.588.000 K, stroškov 986.938.000 K.

Stroški se v letu 1910 razdeležujejo sledeče: bolnišnica 38.698.053, zdravniki 13.753.515 K, zdravila 8.758.892 K, oskrbni stroški v bolnišnicah 5.622.222 K, pogrebščina 1.612.435 K, upravni stroški so 7.516.024 K, razni stroški 3.746.177 kron.

Na Kranjskem je bilo leta 1910. 40 bolniških blagajn, in sicer: okrajnih 16, obratnih 17, zadružne 3 in društvene 4. Kranjske bolniške blagajne so imele 30.303 člane. Dohodkov je bilo 670.169 K, stroškov 596.578 K, prebitka torej 73.591 K. Rezervni zakladi so znašali 668.876 K. Dve bolniški blagajni pa sta na Kranjskem v stalnem deficitu in tudi nimata nikakega rezervnega zaklada.

Obolelo je na Kranjskem leta 1910. 8673 moških in 2378 ženskih članov. Bolezni so trajale skupno 248.802 dneva. Porodov je bilo 541, umrlo je pa 204 moški in 42 ženskih članov. Povprečno je bilo na Kranjskem izmed 1000 članov 760 moških in 240 ženskih članov.

Povprečno je bilo na Kranjskem na dan 486 moških in 236 ženskih bolnikov. Na vsakega člana je prišlo na Kranjskem leta 1910. 8,71 dni bolniške oskrbe.

Vsak član je vplačal v letu 1910 povprečno 13,02 K, delodajalec pa za vsakega člana povprečno 6,28 K.

Ze iz tega je razvidno, da je poročilo, ki ga je notranji minister predložil zbornici, zelo zanimivo. Zanimivo je tudi dejstvo, da je bilo leto 1910 eno najbolj ugodnih za bolniške blagajne, tako glede obolenj, kakor tudi glede umrljivosti. Kranjska je bila v tem oziru na zelo dobrem, iz česar je tudi

lahko umljivo, da so kranjske bolniške blagajne izkazale primeroma zelo velik prebitok.

Zanimivo je tudi, da je število ženskih obolenj v primeri z moškimi višje, in sicer za 0,47%, med tem, ko je umrljivost pri ženskih članih za 0,13% manjša kot pri moških. Število porodov je bilo za 28.467 višje od slučajev smrti.

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Komenskega ulica 4
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Dergano, primar. I. klr. odd. dež. boln.

Prodaj po nizki ceni

PISALNI STROJ

z vidno pisavo **L. C. SMITH & BROS** najnovejši model (5.) dobro ohranjen.

Vprašanje sprejema iz prijaznosti uprava tega lista. 1589

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.
Povzročila slast do jedi, okrepla živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 8000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
— TRST-Barkovlje. —

Proda se dobro idoča

pečarska Obrt

z veliko trgovino posode, s 4—5 pomočniki, 60—100.000 K letnega prometa, velikim številom odjemalcev, tudi na Kranjskem. Cena 3000 K. — Zaloga posebej le proti gotovini, v Celovcu v bližini »Narodnega Doma«. — Vprašanja sprejema uprava lista pod št. 795.

Novosti

za
ženske in moške obleke

v veliki izbiri
pri
R. MIKLAUC
Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem.

Postaja dolenske železnice Straža — Toplice. Akuratov vrelec 38° C, ki daje nad 30.000 hl radioaktivne termalne vode na dan. Zdravljenje s pitjem in s kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskimi boleznimi in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija in masaža. Ravateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gostogostnata okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava. 976 66

Morsko kopališče

za gg. duhovnike

na

Glavotoku

(otok Krk, Istra).

Lep razgled na morje. Ugodna samota. Dnevna zveza z Reko in bližnjimi mesti. Parobrodna postaja. Cerkev in pošta v hiši. Cene zmerne. Kdor želi priti, naj se preje priglasi. Navodila in pojasnila daje

1514

predstojnik samostana.

Izgotovljene obleke

površniki, pelerine za moške in dečke, fine vrhne jopice, cele obleke, kakor tudi posamezna krila za ženske. — Velika izbira v prvem nadstropju. — Nizke stalne cene v manufakturni in konfekcijski trgovini

„Pri Skofu“ Ljubljana, na vogalu Medarske ulice in Pred Škotiijo 3 nasproti gostilne „Pri Sokolu“ v podružnici tvrdke R. Miklauc.

767

Prvo kranjsko podjetje

za izvrševanje umetnega vezenja

in trgovina ročnih del

J. Repše & I. Jeršek

Ljubljana, Kongresni trg šteč. 5.

Zaradi velike zaloge se pričeta dela Izvrševanje društven. zastav, trakov po tovarniških cenah prodajo. :: ter vseh cerkvenih paramentov.

Belo vezenje. — Predtiskarija.

Občeznane nizke cene. — Zunanja naročila se točno izvršujejo. — Ugoden nakup priložnostnih daril.

KRAPINA - TOPLICE (Hrvačsko) lečijo trganje, revmatizem, ischias. 1026

Tovarna pohištva J. J. Naglas

naznanja vljudno, da se je vsled poškodb na hiši Turjaški trg št. 7 morala začasno preseliti s svojo zalogo in prodajalno pohištva na

Kongresni trg šteč. 12, vogal Vegova ulica (zraven realke)

ter prosi najvljudneje velečenjene p. n. odjemalce, da jej blagovolijo oslati zvesti.

Z odličnim spoštovanjem

J. J. Naglas.

TEHNIČNI BIRO IN STAVBENO PODJETJE

CENTRALA: LJUBLJANA, RESLJEVA CESTA ŠT. 26 (POLEG PLINARNE).

Beton
Železobetón
Mostovi
Stropi
Dvorane
Zazidki turbin

Strokovna
izvršitev
vseh vrst
načrtov
Prevzetje zgradb
Tehnična mnenja

Vodovodi
Električne centrale
Turbine
Mlini
Žage
Opekarne
Moderne apnenice

Obisk strokovnih
inženirjev
na željo

PODRUŽNICE: GORICA, TRST, ZAGREB.